

swedsec

Ledning och kontrollfunktioner 2024

KUNSKAPSKRAV FÖR LICENSIERINGSTEST - ÄNDRINGSMARKERAD

2024-01-01

Innehåll

Inledning	2
Bakgrund.....	2
Målgrupp.....	2
Kunskapskravens uppbyggnad och funktion.....	2
Ändringar av kunskapskraven.....	2
Kunskapskravens utformning	2
Testets utformning	3
Kognitiva nivåer, vikt och storlek.....	3
Delområde 1 - Styrning och intern kontroll.....	4
Bolagsstyrning.....	4
Kontrollfunktionerna	5
Uppdragsavtal (outsourcing).....	5
Ersättningsregler	6
Delområde 2 – Finansiell ekonomi, risker och kapitaltäckning	7
Finansiell ekonomi och finansiella instrument	7
Fonder	8
Penningpolitik, banker och finansmarknad	9
Kapitalkrav – kreditinstitut.....	10
Kapitalkrav – övriga företag	11
Risker	11
Delområde 3 – Etik och regelverk.....	13
Normgivning.....	13
Etik och regelverk på finansmarknaden	14
Åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism m m.....	16
Ingripanden och sanktioner	17
Tillståndspliktig verksamhet.....	18
Kundskyddsregler.....	19
Informations- och rapporteringskrav	21
Dataskyddsförordningen	22

Inledning

Bakgrund

Swedsec arbetar för höga kunskaper, regelefterlevnad och god etik hos anställda på finansmarknaden genom att kräva licensiering samt regelefterlevnad för fortsatt licensiering. Swedsecs vision är att förtroendet för finansmarknaden ska vara högt. En förutsättning för högt förtroende är att den personal som arbetar på finansmarknaden har tillräcklig kunskap och kompetens för sina uppgifter. Licenskravet omfattar olika kategorier av anställda med olika arbetsuppgifter och roller, inom de företag som är anslutna till Swedsec.

Målgrupp

Kunskapskraven för licensieringstestet för ledning och kontrollfunktioner har i första hand bestämts utifrån den kunskap som bör krävas av yrkeskategorier som ägnar sig åt olika typer av ledning och kontrollfunktioner inom finansmarknaden med särskild inriktning mot bank, fondverksamhet och värdepappersrörelse, t ex verkställande direktörer och andra ansvariga chefer, compliance officers samt vissa befattningar inom riskkontroll och andra kontrollfunktioner. Mer information om målgruppen finns i Swedsecs regelverk 3 kap 1 §, kategori A.

Kunskapskraven utgör en grundnivå av kunskap som alla licenshavare i målgruppen måste ha. En anställds arbetsuppgifter och befattning kan givetvis medföra att den anställda behöver fördjupade eller ytterligare kunskaper utöver de som omfattas av dessa kunskapskrav. Det är det anslutna företagets ansvar att bedöma vad som är tillräckligt utifrån den anställdas arbetsuppgifter.

Kunskapskravens uppbyggnad och funktion

Kunskapskraven är uppdelade i delområden (faktaområden), i underrubriker och i mätpunkter. En mätpunkt specificerar vad licenshavaren förväntas kunna inom ett begränsat kunskapsområde. Varje uppgift som ingår i licensieringstestet är kopplad till en mätpunkt i detta dokument.

Kunskapskraven ska fungera som stöd vid utformning av utbildningar och som underlag vid uppgiftskonstruktion. De ska dessutom ge överblick över vad som förväntas av en licenshavare. Det är varje utbildningsanordnares uppgift att tolka kunskapskraven samt skapa en relevant och pedagogisk utbildning.

Ändringar av kunskapskraven

De gällande kunskapskraven finns på www.swedsec.se. En översyn görs årligen och vid behov. Ändringar av kunskapskraven publiceras på www.swedsec.se. Det är utbildningsanordnarnas och testtagarnas ansvar att uppdatera sig med den senaste versionen.

Kunskapskravens utformning

De tre delområden som ingår i licensieringstestet är:

- Styrning och intern kontroll
- Finansiell ekonomi, risker och kapitaltäckning
- Etik och regelverk

Delområdet etik och regelverk innefattar dels kunskaper om de regler som gäller för verksamheten, dels etiska frågeställningar som integritet, respektavstånd till det otillåtna och ställningstaganden till vad som kan vara lämpligt. Till skillnad från regelverksområdet lämpar sig etikområdet inte i alla delar för ett kunskapstest baserat på flervalsfrågor. Som komplement till testet kommer därför normalt den årliga kunskapsuppdateringen varje år innehålla ett eller flera etikfall där licenshavaren får möjlighet att diskutera och ta ställning till etiska frågor och dilemman där det inte alltid finns något givet rätt eller fel svar.

Testets utformning

I licensieringstest för ledning och kontrollfunktioner ingår 90 ordinarie uppgifter. Alla ordinarie uppgifter har genomgått en noggrann kontroll i form av kvalitets-, fakta- och språkgranskning. Uppgifterna har dessutom utprovats och analyserats med statistiska metoder. Utprovningen sker genom att femton ännu inte godkända uppgifter ingår i testet utan att påverka slutresultatet. De svar som testtagarna lämnar på dessa uppgifter lagras för statistisk analys och efter noggrann prövning kan de därefter ingå i test som ordinarie frågor. Det framgår inte i testet vilka uppgifter som är ordinarie och vilka som utprovats. Totalt besvarar alltså testtagarna 105 uppgifter varav 90 avgör testtagarens resultat. För att godkännas på licensieringstestet ska en testtagare ha minst 70 procent rätt totalt.

Kognitiva nivåer, vikt och storlek

De kognitiva nivåerna beskriver vilken grad av komplexitet som uppgifter har.

Nivå	Förklaring
Känna till (K)	Testtagaren ska känna till och komma ihåg begrepp, definitioner och faktauppgifter.
Förstå (F)	Testtagaren ska förstå och kunna förklara olika samband och sammanhang.
Tillämpa (T)	Testtagaren ska kunna använda till exempel formler, regler, lagar och metoder.

Varje mätpunkt har en markering som definierar på vilken kognitiv nivå testtagaren ska ha den aktuella kunskapen. Nivån markeras med den första bokstaven i nivåns namn: K, F eller T. De kognitiva nivåerna hänger ihop och bygger på varandra. Om mätpunkten t ex avser den kognitiva nivån Tillämpa förutsätts att licenshavaren också kan förstå och förklara den samt känna till den. Om fler än en kognitiv nivå markeras innebär det att mätpunkten innehåller delar som ligger på olika kognitiva nivåer.

I matriserna för varje mätpunkt anges mätpunktens storlek och vikt. En stor mätpunkt har mer omfattande kunskapskrav, vilket medför att licensieringstestet sannolikt innehåller fler frågor på det ämnet än från en liten mätpunkt. En mätpunkt kan antingen ha vikt 1 eller 2, där vikt 2 anger högst vikt, vilket också påverkar antalet frågor på licensieringstestet.

Delområde 1 - Styrning och intern kontroll

Delområde 1 omfattar kunskap om hur ansvaret för institutets förvaltning är fördelat mellan olika bolagsrättsliga funktioner och organ. Detta innebär bl a en övergripande kännedom om fördelning av roller och ansvar mellan ägare och ledning enligt den s k Principal-Agent-teorin, och hur fördelningen av roller och ansvar mellan ägarna (genom representation på bolagsstämma) samt styrelse och vd delats upp genom aktiebolagslagen samt – i relevanta delar – krav genom lagstiftning på finansmarknaden samt Finansinspektionens föreskrifter och självreglering.

Delområdet omfattar även detaljerade kunskaper kring intern styrning och kontroll i finansiella företag. Detta innebär kunskap om viktigare interna styrdokument, bl a vad dessa ska innehålla och av vem de ska beslutas. En väsentlig del är även kunskapen avseende de krav som gäller på intern kontroll, i vilket ingår djupare kännedom om de krav som gäller på oberoende kontrollfunktioner samt hur den interna kontrollen bör organiseras enligt principen tre försvarslinjer.

Slutligen ingår i detta avsnitt krav på specifika kunskaper om under vilka förutsättningar verksamhet kan läggas ut på en tredje part (s k outsourcing) samt vilka krav som gäller för bonus och annan rörlig ersättning till anställda i finansiella företag liksom vilka åtgärder finansiella företag måste vidta för att hantera en krissituation där bolagets existens kan vara i fara.

Bolagsstyrning

Vd:s roll och ansvar

Licenshavaren ska förstå vilken roll vd har i förhållande till andra organ och funktioner enligt aktiebolagslagen, samt vilket ansvar vd har för bolagets verksamhet.

Styrelsens roll, styrelsekommittéer och styrelsens ansvar

Licenshavaren ska förstå vilken roll styrelsen har i förhållande till andra organ och funktioner enligt aktiebolagslagen, samt vilket ansvar styrelsen som helhet och de enskilda ledamöterna har i förhållande till bolaget, aktieägarna, marknaden samt myndigheter såsom Finansinspektionen. Licenshavaren ska känna till de vanligast förekommande styrelsekommittéerna och hur dessa bolagsrättsligt förhåller sig till bolaget.

Bolagsstämmans roll

Licenshavaren ska känna till bolagsstämmans roll enligt aktiebolagslagen samt de viktigaste frågor som normalt ska beslutas av stämman.

Styrelsens och ledningens ansvar i finansiella företag

Licenshavaren ska förstå det särskilda ansvar som gäller för vd och styrelseledamöter i finansiella företag enligt den särskilda reglering som gäller för sådana företag i såväl lag som Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd samt – i förekommande fall – [delegerade förordningar utgivna av kommissionen och](#) riktlinjer utgivna av Eba, [Eiopa](#) eller Esmā. Licenshavaren ska också förstå Finansinspektionens tillämpning av denna reglering som den kommit till uttryck genom viktigare sanktionsärenden.

Viktigare interna styrdokument

Licenshavaren ska förstå de krav som gäller dels generellt enligt aktiebolagslagen (såsom arbetsordning för styrelsen, vd-instruktion och rapporteringsinstruktion), dels specifikt enligt relevanta lagar på finansmarknaden (t ex instruktion för hantering av intressekonflikter och ersättningspolicy) beträffande upprättande och antagande av olika interna styrdokument. Licenshavaren ska förstå hur sådana dokument implementeras så att de blir

praktiska styrdokument i den dagliga verksamheten, samt vilka rutiner som bör gälla för uppföljning, utvärdering och kontroll.

Övergripande krav på intern styrning och kontroll

Licenshavaren ska förstå huvudprinciperna bakom och kunna tillämpa de mer väsentliga kraven i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om styrning, riskhantering och kontroll i kreditinstitut (FFFS 2014:1), Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om hantering av operativa risker (FFFS 2014:4), Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om informationssäkerhet, IT-verksamhet och insättningsystem (FFFS 2014:5) samt Finansinspektionens allmänna råd om styrning och kontroll av finansiella företag (FFFS 2005:1).

Mätpunkt	Vikt	Storlek	Kognitiv nivå	
Vd:s roll och ansvar	2	Litet	F	
Styrelsens roll, styrelsekommittéer och styrelsens ansvar	2	Stort	K	F
Bolagsstämmans roll	2	Litet	K	
Styrelsens och ledningens ansvar i finansiella företag	2	Litet	F	
Viktigare interna styrdokument	2	Stort	F	
Övergripande krav på intern styrning och kontroll	2	Stort	F	T

Kontrollfunktionerna

Riskkontrollfunktionen

Licenshavaren ska förstå de organisatoriska krav som gäller för att etablera en oberoende funktion för riskkontroll samt de krav som i övrigt gäller för en sådan funktion enligt lag och andra författningar.

Funktionen för regelefterlevnad (compliance)

Licenshavaren ska förstå de organisatoriska krav som gäller för att etablera en oberoende funktion för regelefterlevnad (compliance) samt de krav som i övrigt gäller för en sådan funktion enligt lag och andra författningar.

Internrevision

Licenshavaren ska förstå de organisatoriska krav som gäller för att etablera en oberoende funktion för internrevision samt de krav som i övrigt gäller för en sådan funktion enligt lag och de grundläggande kraven som följer av International Professional Practices Framework (IPPF).

Mätpunkt	Vikt	Storlek	Kognitiv nivå	
Riskkontrollfunktionen	2	Litet	F	
Funktionen för regelefterlevnad (compliance)	2	Litet	F	
Internrevision	2	Litet	F	

Uppdragsavtal (outsourcing)

Uppdragsavtal (outsourcing)

Licenshavaren ska ~~känna till~~förstå vad som avses med outsourcing och när outsourcing är av sådan omfattning eller karaktär att den ska anmälas till Finansinspektionen. Licenshavaren ska ~~känna till~~förstå att uppdragsgivaren ansvarar för den outsourcade verksamheten och vilka krav som ställs på avtalsinnehåll med samt kontroll av uppdragstagaren ~~samt och~~ hur uppdragstagaren utför sitt uppdrag.

Mätpunkt	Vikt	Storlek	Kognitiv nivå	
Uppdragsavtal (outsourcing)	2	Stort	K	F

Ersättningsregler

Ersättningsregler

Licenshavaren ska förstå de regler som gäller beträffande ersättning till anställda inom finansiella företag enligt 9 kap 10 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden [och 4 kap 5 § lagen \(2018:1219\) om försäkringsdistribution](#) samt Finansinspektionens föreskrifter om ersättningssystem i kreditinstitut, värdepappersbolag och fondbolag med tillstånd för diskretionär portföljförvaltning (FFFS 2011:1) [och Finansinspektionens föreskrifter om försäkringsdistribution \(FFFS 2018:10\) 8 kap 3-4§§](#). Licenshavaren ska dessutom förstå kraven på analys av de risker som är förenade med företagets ersättningspolicy och ersättningssystem, samt hur s k "anställda vars arbetsuppgifter har en väsentlig inverkan på företagets riskprofil" identifieras på grundval av en sådan analys. Licenshavaren ska också förstå Esmas riktlinjer avseende ersättningspolicy och ersättningspraxis och syftet bakom dessa riktlinjer [samt Eiopas riktlinjer för företagsstyrningssystem avsnitt 2, gällande ersättningar och ersättningskommitté](#).

Mätpunkt	Vikt	Storlek	Kognitiv nivå
Ersättningsregler	2	Litet Stort	F

Delområde 2 – Finansiell ekonomi, risker och kapitaltäckning

Delområde 2 omfattar finansiell ekonomi, riskanalys och kapitaltäckningsbehov. Målet är att licenshavaren ska ha grundläggande kunskap om identifikation och hantering av olika typer av risker som finansiella aktörer är exponerade emot. Det kräver förståelse för hur risker mäts på både instrumentnivå och portföljnivå, en kännedom om typiska riskkällor för olika segment av kapitalmarknaden och en kunskap om hur finansiella derivatinstrument kan användas för att hantera risker. Licenshavaren förväntas också ha kunskap om det finansiella systemet i allmänhet och regler för kapitaltäckning och likviditet i synnerhet. Såväl regelverk som konkreta metoder för kapitalbehovsberäkningar innefattas i detta krav.

Finansiell ekonomi och finansiella instrument

Sannolikheter och riskbegrepp

Licenshavaren ska förstå begreppet sannolikheter, känna till normalfördelningens egenskaper samt hur denna används i beräkningar av sannolikheter. Licenshavaren ska förstå begreppen varians och standardavvikelse och förstå hur dessa mått kan användas för att kvantifiera begreppet risk.

Diversifiering och portföljrisker

Licenshavaren ska förstå diversifiering (riskspridning), och på vilket sätt korrelationer påverkar möjligheterna till riskspridning i en portfölj av riskfyllda tillgångar. Licenshavaren ska förstå hur risken, mätt som standardavvikelse, beräknas i en portfölj av riskfyllda tillgångar.

Begrepp inom kapitalförvaltningen

Licenshavaren ska förstå innebörden av begreppen strategisk och taktisk allokering, aktiv och passiv förvaltning, alfa-beta-separering, core/satellite investing, enhanced indexing, ALM samt ESG. Licenshavaren ska förstå innebörden av utvärderingsmått alfa, sharpekvot och tracking error samt begreppet aktiv risk.

Aktier

Licenshavaren ska förstå innebörden av och skillnaderna mellan stamaktier, preferensaktier, A- och B-aktier, teckningsrätter och konvertibler. Licenshavaren ska förstå vad en reglerad marknad respektive en OTF-plattform och en MTF-plattform är samt de huvudsakliga legala skillnaderna mellan dessa typer av marknadsplatser. Licenshavaren ska känna till de huvudsakliga kraven rörande bästa orderutförande, däribland att företag som utför kundorder ska vidta alla åtgärder som krävs för att uppnå bästa möjliga resultat för kunden och att företaget på kundens begäran ska kunna visa att ordern har utförts i enlighet med företagets riktlinjer för bästa orderutförande.

Ränteinstrument

Licenshavaren ska känna till de vanligaste formerna av penningmarknadsinstrument såsom depositplaceringar, STIBOR, statsskuldväxlar samt räntecertifikat, och förstå deras grundläggande egenskaper. Licenshavaren ska känna till de vanligaste formerna av långa ränteplaceringar, såsom statsobligationer, FRN-lån, realränteobligationer och företagsobligationer med skilda kreditrisker, och förstå deras grundläggande egenskaper.

Licenshavaren ska känna till vad som kännetecknar gröna, sociala och hållbarhetsobligationer samt hur de skiljer sig från traditionella obligationer.

Licenshavaren ska känna till hur handeln på den svenska räntemarknaden går till, såväl den handel som sker på interbankmarknaden som den handel som samtliga kategorier investerare har möjlighet att delta i.

Terminsinstrument

Licenshavaren ska känna till vanliga ränterelaterade terminsinstrument som handlas på marknaden, såsom ränteforwards, räntefutures och FRA-kontrakt. Licenshavaren ska känna till vanliga aktierelaterade terminsinstrument som handlas på marknaden, såsom indexfutures. Licenshavaren ska förstå hur långa respektive korta positioner i terminskontrakt förändrar riskexponeringen i en position i den underliggande tillgången, och förstå hur terminsinstrument kan användas för att hantera risker. Licenshavaren ska känna till hur ränte- och aktieterminer handlas på den svenska derivatmarknaden.

Ränteswappar

Licenshavaren ska förstå hur en "plain-vanilla" ränteswap är konstruerad, förstå på ett principiellt plan hur den värderas samt känna till hur den kan användas för riskhantering i olika situationer.

Optioner

Licenshavaren ska känna till köp- och säljoptioners grundläggande egenskaper. Licenshavaren ska förstå hur olika positioner i optioner förändrar riskexponeringen i en position i den underliggande tillgången, och hur optioner kan användas för att hantera risker. Licenshavaren ska förstå hur värdet av en option, i allmänna termer, påverkas av priset på den underliggande tillgången, lösenpriset, löptiden samt volatiliteten på den underliggande tillgången. Licenshavaren ska känna till hur köp- och säljoptioner handlas på den svenska derivatmarknaden.

Valuta- och råvarumarknaden

Licenshavaren ska känna till hur valutor och valutaderivat handlas på den svenska och internationella valutamarknaden. Licenshavaren ska känna till råvarumarknadens funktionssätt och prissättning samt vilka slags råvarubaserade finansiella instrument som handlas på finansiella marknader.

Mätpunkt	Vikt	Storlek	Kognitiv nivå	
Sannolikheter och riskbegrepp	1	Litet	F	
Diversifiering och portföljrisker	2	Stort	F	
Begrepp inom kapitalförvaltningen	1	Litet	F	
Aktier	2	Stort	K	F
Ränteinstrument	2	Stort	K	F
Terminsinstrument	2	Stort	K	F
Ränteswappar	1	Litet	K	F
Optioner	2	Stort	K	F
Valuta- och råvarumarknaden	1	Litet	K	

Fonder

Andelsvärdeberäkning, avgifter och riskmått i fonder

Licenshavaren ska förstå hur en fonds NAV (Net Asset Value) beräknas. Licenshavaren ska förstå olika avgiftsbegrepp förknippade med fondplaceringar, t ex årlig avgift, förvaltningsavgift och det s k Normanbeloppet. Licenshavaren ska känna till hur avgifter påverkar avkastningen över tid samt att avgiften alltid är bortdragen när avkastning visas. Licenshavaren ska känna till de vanligaste riskmått som används avseende fonder.

Fondkategorier och fondtyper

Licenshavaren ska känna till egenskaperna hos olika fondkategorier såsom aktie-, bland-, ränte- och hedgefonder, vad som skiljer dessa åt samt vilka regelverk som gäller för dessa. Licenshavaren ska även känna till egenskaperna för specialfonder, alternativa investeringsfonder (AIF) och andra fonder. Vidare ska licenshavaren förstå skillnaden mellan börshandlade fonder (ETF:er) och traditionella fonder samt hur de börshandlade fonderna är konstruerade.

Licenshavaren ska vidare känna till de grundläggande skillnaderna vad gäller fondens konstruktion mellan en värdepappersfond och en [alternativ investeringsfond respektive specialfond](#).

Olika sätt att ta hänsyn till hållbarhet i investeringar

Licenshavaren ska känna till vanliga metoder som fondförvaltare kan använda för att bedriva hållbarhetsarbete, som t ex uteslutning av placeringar i portföljen, att välja hållbara placeringar och försök att påverka företaget via aktivt deltagande på bolagsstämmor, i dialog eller via andra forum.

[Licenshavaren ska även känna till vad som vanligen menas med påverkansinvesteringar \(impact investing\) samt begreppet omställning \(transition\) och hur dessa begrepp kan appliceras inom hållbara investeringar.](#)

Mätpunkt	Vikt	Storlek	Kognitiv nivå	
Andelsvärdeberäkning, avgifter och riskmått i fonder	2	Stort	K	F
Fondkategorier och fondtyper	2	Stort	K	F
Olika sätt att ta hänsyn till hållbarhet i investeringar	2	Stort	K	

Penningpolitik, banker och finansmarknad

Penningpolitik och **finansmarknad**inflation

Licenshavaren ska känna till de instrument som en centralbank har till sitt förfogande för att bedriva aktiv penningpolitik. [Licenshavaren ska förstå hur penningpolitiken påverkar inflationen och den reala ekonomin via den penningpolitiska transmissionsmekanismen och dess olika kanaler.](#) Licenshavaren ska känna till de penningpolitiska mål som den svenska Riksbanken har, och översiktligt också hur dessa mål ser ut för ECB och Federal Reserve.

Interbankmarknaden

Licenshavaren ska översiktligt känna till hur interbankmarknaden fungerar, vilka instrument eller kontrakt som typiskt sett handlas på denna marknad, hur handeln går till och vilka de stora aktörerna på denna marknad är.

Bank funding **och lender of last resort**

Licenshavaren ska översiktligt känna till hur en affärsbanks respektive en centralbanks balansräkningar ser ut. Licenshavaren ska känna till hur banker finansierar sig i normala marknadssituationer **och**, vad som menas med likviditetsrisker i dessa sammanhang. ~~och hur centralbankens roll som lender of last resort fungerar. Licenshavaren ska också känna till begreppet bank run, och på vilket sätt en bank run kan innebära ett hot mot det finansiella systemets överlevnad.~~

Moral hazard (ökat risktagande) och adverse selection (moturvalsrisk)

Licenshavaren ska förstå vad som menas med moral hazard och adverse selection, förstå i vilka situationer dessa fenomen förekommer samt kunna förklara varför moral hazard och adverse selection kan leda till problem för det finansiella systemet.

Finansiell stabilitet

[Licenshavaren ska förstå vad som menas med begreppet finansiell stabilitet samt hur ansvaret för den finansiella stabiliteten är fördelad mellan Finansinspektionen, Riksbanken, Riksgälden och Finansdepartementet. Licenshavaren ska vidare förstå vilka verktyg respektive myndighet har för att förebygga och hantera finansiella kriser samt hur respektive myndighet bedriver sitt arbete med finansiell stabilitet.](#)

[Licenshavaren ska känna till vilken information om finansiell stabilitet som publiceras av respektive myndighet, vad det Finansiella stabilitetsrådet har för funktion samt, på ett övergripande plan, hur det internationella samarbetet kring frågor om finansiell stabilitet fungerar.](#)

Mätpunkt	Vikt	Storlek	Kognitiv nivå	
Penningpolitik och finansmarknad inflation	2	Litet	K	
Interbankmarknaden	2	Litet	K	
Bank funding och lender of last resort	2	Litet	K	
Moral hazard (ökat risktagande) och adverse selection (moturvalsrisk)	2	Litet	F	
Finansiell stabilitet	<u>2</u>	Stort	<u>K</u>	<u>F</u>

Kapitalkrav – kreditinstitut

Lagstadgade minimikrav på kapital, likviditet och bruttosoliditet (Pelare 1)

Licenshavaren ska känna till de lagstadgade minimikrav på kapitaltäckning som gäller för institut enligt kapitaltäckningsdirektivet (2013/36/EU) och tillsynsförordningen (575/2013/EU). Licenshavaren ska förstå innebörden av de olika metoder som är tillåtna enligt tillsynsförordningen för att beräkna kapitalkrav för kreditrisker, marknadsrisker respektive operativa risker.

Licenshavaren ska känna till vilka olika kapitalbuffertar som institut måste upprätthålla enligt lag (2014:966) om kapitalbuffertar, och förstå hur dessa olika buffertar är uppbyggda.

Licenshavaren ska känna till vilka krav som finns avseende instituts likviditet och förstå hur likviditetstäckningsgraden (liquidity coverage ratio, LCR) och stabil nettofinansieringskvot (net stable funding ratio, NSFR) beräknas enligt tillsynsförordningen.

Licenshavaren ska slutligen känna till vilka krav som ställs på instituts bruttosoliditet (leverage ratio) och förstå hur detta mått ska beräknas enligt tillsynsförordningen.

Kapital- och likviditetsutvärdering (Pelare 2)

Licenshavaren ska känna till vad institut förväntas göra i sin interna kapital- och likviditetsutvärdering (IKLU) samt vad som är syftet med Finansinspektionens översyn- och utvärderingsprocess (ÖUP).

Genomlysning (Pelare 3)

Licenshavaren ska känna till de regler som gäller om offentliggörande av information avseende kapitalkrav, kapitalbas, riskhantering m m (Pelare 3) och vad som är syftet med dessa krav.

Stora exponeringar

Licenshavaren ska förstå vad som enligt tillsynsförordningen är en stor exponering och när exponeringen blir otillåtet stor. Vidare ska licenshavaren känna till vilka åtgärder som ska vidtas om en exponering ändå skulle bli otillåtet stor.

Mätpunkt	Vikt	Storlek	Kognitiv nivå	
Lagstadgade minimikrav på kapital, likviditet och bruttosoliditet (Pelare 1)	2	Stort	K	F
Kapital- och likviditetsutvärdering (Pelare 2)	2	Litet	K	
Genomlysning (Pelare 3)	2	Litet	K	
Stora exponeringar	2	Litet	K	F

Kapitalkrav – övriga företag

Värdepappersbolag

Licenshavaren ska känna till vilka krav som ställs på ett värdepappersbolags startkapital och att kapitalbasen i värdepappersbolag, som inte omfattas av tillsynsförordningen och lagen om kapitalbuffertar, under pågående verksamhet inte får understiga det belopp som krävdes när verksamheten påbörjades (3 kap 6 och 7 §§ lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden). Licenshavaren ska också känna till att bolagets egna medel aldrig får understiga ett belopp som motsvarar en fjärdedel av deras fasta omkostnader samt de ytterligare kraven som gäller för icke små eller sammankopplade värdepappersbolag (Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/2033 Artikel 13).

Fondbolag

Licenshavaren ska känna till vilka krav som ställs på ett fondbolags startkapital och att fondbolagets egna medel inte får understiga startkapitalet under pågående verksamhet (2 kap. 4 och 8 §§ lagen (2004:46) om värdepappersfonder). Licenshavaren ska också känna till det krav på egna medel som ställs beroende på förvaltd fondförmögenhet och att bolagets egna medel aldrig får understiga ett belopp som motsvarar en fjärdedel av deras fasta omkostnader samt de ytterligare kraven som gäller för icke små eller sammankopplade värdepappersbolag (2 kap 9 och 10 §§ lagen (2004:46) om värdepappersfonder). (Fondbolag likställs i detta avseende med värdepappersbolag)

AIF-förvaltare

Licenshavaren ska känna till vilka krav som ställs på en AIF-förvaltares startkapital och att förvaltarens egna medel inte får understiga startkapitalet under pågående verksamhet (7 kap 1 och 2 §§ lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder). Licenshavaren ska också känna till det ytterligare krav på egna medel som ställs beroende på förvaltd fondförmögenhet och att förvaltarens egna medel aldrig får understiga ett belopp som motsvarar en fjärdedel av deras fasta omkostnader samt de ytterligare kraven som gäller för icke små eller sammankopplade värdepappersbolag (7 kap 3 och 4 §§ lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder). Licenshavaren ska därutöver känna till att AIF-förvaltaren ska ha antingen extra medel i kapitalbasen eller en ansvarsförsäkring för att täcka skadeståndsansvar på grund av fel eller försumlighet (7 kap 5 § lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder).

Försäkringsföretag

Licenshavare ska känna till att det ställs krav på viss minsta tillåtna kapitalbas när ett försäkringsföretag startar sin verksamhet och att ett försäkringsföretag alltid ska ha en kapitalbas som minst uppgår till solvenskapitalkravet (SCR), men aldrig får understiga minimikapitalkravet (MCR).

Mätpunkt	Vikt	Storlek	Kognitiv nivå
Värdepappersbolag	2	Litet	K
Fondbolag	2	Litet	K
AIF-förvaltare	2	Litet	K
<u>Försäkringsföretag</u>	<u>2</u>	<u>Litet</u>	<u>K</u>

Risker

Marknadsrisker

Licenshavaren ska förstå vad som menas med marknadsrisk. Licenshavaren ska också förstå på vilka olika sätt marknadsrisker kan hanteras, minskas eller helt elimineras.

Andra riskkällor än marknadsrisk

Licenshavaren ska förstå begreppen motpartsrisk, likviditetsrisk, kreditrisk och operativ risk. Licenshavaren ska också förstå hur dessa risker kan hanteras, minskas eller helt elimineras.

Value at Risk och Expected Shortfall

Licenshavaren ska förstå måtten Value at Risk (VaR) och Expected Shortfall (ES). Licenshavaren ska förstå de två vanligaste metoderna för VaR-beräkningar, historisk simulering respektive analytisk metod. Licenshavaren ska vidare känna till de vanligaste styrkorna och svaghetererna med VaR, med särskilt fokus på problemet med extrema utfall. Licenshavaren ska förstå vilken ytterligare information om riskexponeringen, utöver VaR, som erhålls genom måttet ES.

Mätpunkt	Vikt	Storlek	Kognitiv nivå	
Marknadsrisk	2	Litet	F	
Andra riskkällor än marknadsrisk	2	Stort	F	
Value at Risk och Expected Shortfall	2	Stort	K	F

Delområde 3 – Etik och regelverk

Delområde 3 omfattar vissa regler som berör [värdepappersmarknaden-finansmarknaden](#) och som licenshavaren bör ha god kunskap om. Området omfattar kunskap om vilka olika typer av normgivning som träffar [värdepappersmarknaden-finansmarknaden](#) och hur de olika typerna är uppbyggda. Licenshavaren förväntas här bl a ha kunskap om att normgivning kan ske både genom författningar, med olika status, från olika myndigheter i Sverige och inom EU men även genom självreglering av olika branschorganisationer.

Området omfattar även kunskap om grundläggande kundskyddsregler, t ex regler kring investeringsrådgivning, och om viktigare regler i övrigt kring företagens kundrelaterade verksamhet, t ex regler om intressekonflikter. I området innefattas även kunskap om de ingripanden och sanktioner som kan vidtas av Finansinspektionen samt av olika organ som övervakar företagens verksamhet på civilrättslig grund. För att behärska området behövs vidare grundläggande kunskap om vad som krävs för att få Finansinspektionens tillstånd att bedriva olika typer av tillståndspliktig finansiell verksamhet. Slutligen ställs genom området krav på god kännedom om vissa informations- och rapporteringskrav, såsom flaggning samt rapportering av OTC-derivat.

Normgivning

Normgivning inom EU

Licenshavaren ska känna till hur normgivningen inom EU går till, dels vem som gör vad, dels vad resultatet blir och hur det påverkar regleringen i medlemsstaterna. Licenshavaren ska också känna till skillnaden mellan en EU-förordning och ett EU-direktiv. Licenshavaren ska vidare känna till i vilken utsträckning kommissionen och de europeiska myndigheterna Esma, Eba och Eiopa kan anta regler och hur de gäller i medlemsstaterna. [Därutöver ska licenshavaren känna till Baselkommitténs roll i regelprocessen.](#)

Offentlig normgivning i Sverige

Licenshavaren ska känna till normgivningsprocessen i Sverige, dels vem som gör vad, dels vad resultatet blir. Licenshavaren ska alltså känna till dels regeringens och riksdagens roller och uppgifter i ett lagstiftningsärende, dels vilken betydelse ett utredningsbetänkande eller en proposition har för tolkningen av lagen. Licenshavaren ska också känna till hur Finansinspektionens normgivning fungerar och skillnaden mellan föreskrifter och allmänna råd från inspektionen.

Självreglering och viktigare aktörer

Licenshavaren ska känna till de viktigaste branschorganisationerna på [värdepappersmarknaden-finansmarknaden](#), såsom Svensk Värdepappersmarknad, [Swedsec](#),—Fondbolagens förening, Svenska Bankföreningen, [Svensk Försäkring](#), [Swedsec](#), [Insuresec](#) och Föreningen för god sed på värdepappersmarknaden, och deras syften. Licenshavaren ska också känna till de svenska marknadsplatsernas roll som självreglerare. Licenshavaren ska vidare känna till hur självreglering är uppbyggd och hur den skiljer sig från lagar och andra författningar. Licenshavaren ska också känna till de viktigaste för- och nackdelarna med självreglering.

Mätpunkt	Vikt	Storlek	Kognitiv nivå
Normgivning inom EU	1	Stort	K
Offentlig normgivning i Sverige	1	Stort	K
Självreglering och viktigare aktörer	1	Stort	K

Etik och regelverk på ~~värdepappersmarknaden~~finansmarknaden

Grundläggande etiska riktlinjer ~~och whistleblowing~~

Licenshavaren ska förstå följande delar av Svensk Värdepappersmarknads Vägledning till etiska riktlinjer i värdepappersinstitut (211130): innebörden av ett etiskt förhållningssätt och av att agera efter en etisk måttstock, begreppen otillbörliga transaktioner och jäv samt hur bisysslor och annan sidoverksamhet ska hanteras. ~~Licenshavaren ska också förstå regelverket rörande whistleblowing.~~

~~Licenshavaren ska också förstå att Finansinspektionen utfärdat allmänna råd (FFFS 1998:22) om att alla institut som står under dess tillsyn bör anta riktlinjer för hantering av etiska frågor för verksamheten som ska omfatta de anställdas handlande i situationer, där ett ur etisk synvinkel lämpligt agerande kan vara oklart eller där rättsreglerna på området inte ger tillräcklig vägledning.~~

~~Licenshavaren ska också förstå innehållet i Finansinspektionen allmänna råd (FFFS 1998:22) om riktlinjer för hantering av etiska frågor hos institut som står under inspektionens tillsyn.~~

Visselblåsning

~~Licenshavaren ska förstå reglerna i den s k visselblåsarlagen (SFS 2021:890) och vilka verksamheter som omfattas av lagen. Licenshavaren bör särskilt förstå att:~~

- ~~• Lagen innebär skyldighet för verksamhetsutövare att inrätta interna rapporteringskanaler,~~
- ~~• Lagen ger skydd vid rapportering i ett arbetsrelaterat sammanhang av information om missförhållanden som det finns ett allmänintresse av att de kommer fram.~~
- ~~• Skyddet gäller även för andra än rapporterande personer, såsom personer som bistår den rapporterande personen och juridiska personer som den rapporterande personen äger, arbetar för eller på annat sätt har koppling till.~~
- ~~• Skyddet utgörs framför allt av ansvarsfrihet för visselblåsaren och förbud mot hindrande åtgärder och repressalier.~~

Hållbarhet

~~Licenshavaren ska övergripande känna till reglerna Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/2088 av den 27 november 2019 om hållbarhetsrelaterade upplysningar som ska lämnas inom den finansiella tjänstesektorn (SFDR eller disclosureförordningen) om fondbolags och värdepappersbolags information och redovisning av sitt hållbarhetsarbete, inklusive:~~

- ~~• om, och i så fall hur, hållbarhetsriskerna är integrerade i investeringsbesluten för finansiella produkter~~
- ~~• om de finansiella produkterna främjar miljörelaterade eller sociala egenskaper enligt artikel 8 eller har hållbar investering som mål enligt artikel 9. Vilken regelbunden rapportering kunden ska få om utfallet av hållbarhetsarbetet.~~

Information om hållbarhet i fonder och IBIPs

~~Licenshavaren ska känna till var man kan hitta information om hur hållbarhetsarbete i fondförvaltning bedrivs samt hur hållbarhetsrisker i fonder och IBIPs är integrerade, t ex på bolagens hemsida, i produkternas informationsbroschyrer, genom Hållbarhetsprofilen eller via tjänsteleverantörer såsom Morningstar. Licenshavaren ska även känna till att utfallet av fondförvaltningens hållbarhetsarbete redovisas i fondernas årsrapporter.~~

Licenshavaren ska känna till Disclosureförordningen (SFDR), dess syfte och vilka typer av finansiella produkter och tjänster som omfattas. Licenshavaren ska ~~känna till~~förstå disclosureförordningens definition av finansiella produkter som 1. främjar miljörelaterade eller sociala egenskaper enligt artikel 8 ~~(s k ljusgröna)~~ eller 2. har hållbar investering som mål enligt artikel 9 ~~(s k mörkgröna)~~, samt att kraven avseende kundinformation skiljer sig mellan de olika kategorierna av produkter. Licenshavaren ska även förstå hur dessa produkter kan innehålla miljömässigt hållbara investeringar enligt Taxonomiförordningen.

havaren ska förstå reglerna i artikel 18 i marknadsmissbruksförordningen och kommissionens genomförandeförordning (EU) 2016/347 om förteckning (loggbok) över personer med tillgång till insiderinformation.

Analys och investeringsrekommendationer

Licenshavaren ska förstå de grundläggande reglerna om investeringsrekommendationer i kommissionens delegerade förordning (EU) 2016/958.

Mätpunkt	Vikt	Storlek	Kognitiv nivå
Grundläggande etiska värderingar och whistleblowing	2	Stort Litet	F
Visselblåsning	2	Litet	F
Hållbarhet Information om hållbarhet i fonder och IBIPs	2	Stort	K F
Företagens hållbarhetsarbete	2	Stort	K
Regler om intressekonflikter	2	Stort	T
Regler om tredjepartsersättningar	1	Litet	K
Regler om egna och närståendes värdepappersaffärer	1	Litet	T
Regler om givande och tagande av muta	2	Litet	F T
Marknadsmissbruksbrotten och rapporteringsskyldigheten	2	Stort	K F
Anmälningsskyldigheten för personer i ledande ställning och deras närstående, 30-dagarsregeln och loggbok	2	Stort	F
Analys och investeringsrekommendationer	1	Litet	F

Åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism m m

Kundkännedom m m

Tillräcklig kunskap om kunderna är en grundläggande förutsättning för företagets möjligheter att försvåra och förhindra att verksamheten utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism och för att kunna rapportera misstänkta aktiviteter och transaktioner.

Licenshavaren ska kunna tillämpa

- de åtgärder som ska vidtas för kundkännedom, dvs vilka uppgifter om kunden som ska hämtas in (inklusive identifiering, verklig huvudman och affärsförbindelsens syfte och art).

Licenshavaren ska förstå

- vilka situationer som kräver att åtgärder för kundkännedom vidtas,
- i vilka situationer förenklade respektive skärpta åtgärder för kundkännedom kan/ska vidtas,
- konsekvenserna av att inte uppnå tillräcklig kännedom om kunden,
- skyldigheten att granska transaktioner och rapportera misstänkta transaktioner till Finanspolisen samt
- syftet med reglerna om penningtvätt.

Riskbedömning

Reglerna om att motverka penningtvätt och finansiering av terrorism innebär att företagen ska tillämpa ett riskbaserat förhållningssätt. Detta innebär i sin tur att företaget ska göra en riskbedömning av sin verksamhet och även riskklassificera sina kunder. Riskbedömningen ska sedan läggas till grund för att bestämma de åtgärder, t ex rutiner och kundbemötande, övervakning m m, som ska vidtas för att mitigera riskerna.

Licenshavaren ska känna till hur en allmän riskbedömning ska genomföras samt att den ska dokumenteras och följas upp. Licenshavaren ska också känna till hur kunder ska riskklassificeras.

Organisation m m

Ett företag ska ha de rutiner och riktlinjer som krävs för att verksamhetsutövare ska kunna upptäcka och korrigera brister avseende åtgärder för att förhindra penningtvätt i verksamheten och även rutiner och riktlinjer som avser företagets sk "särskilt utsedd befattningshavare" (om en sådan utsetts), centralt funktionsansvarig och oberoende granskningsfunktion (om en sådan finns).

Licenshavaren ska känna till funktionerna "särskilt utsedd befattningshavare, centralt funktionsansvarig och oberoende granskningsfunktion, när sådana funktioner ska finnas och vad de ska göra.

Övervakning och rapportering

Pågående affärsförbindelser och enstaka transaktioner ska övervakas och bedömas i syfte att upptäcka aktiviteter och transaktioner som är avvikande eller som annars kan antas ingå som ett led i penningtvätt eller finansiering av terrorism. Om det finns skälig grund att misstänka penningtvätt eller finansiering av terrorism eller att egendom annars härrör från brottslig handling, ska detta rapporteras till Polismyndigheten.

Licenshavaren ska känna till hur övervakningen av aktiviteter och transaktioner görs, vad rapporter om misstänkta transaktioner ska innehålla och att det råder tystnadsplikt om att rapportering har skett.

Påföljder vid bristande efterlevnad

Licenshavaren ska känna till vilka sanktioner företaget kan drabbas av vid bristande efterlevnad av reglerna för att motverka penningtvätt och finansiering av terrorism samt förutsättningarna för att även styrelseledamöter och vd kan drabbas av sanktioner för sådana brister (se t ex 15 kap 1 a § 15 lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse).

Finansiella sanktioner

Licenshavaren ska känna till vilka skyldigheter företag har att följa sanktioner beslutade av FN och EU och hur sanktionskontroll ska göras av företagets kunder.

Mätpunkt	Vikt	Storlek	Kognitiv nivå
Kundkännedom m m	2	Stort	F T
Riskbedömning	2	Litet	K
Organisation m m	2	Litet	K
Övervakning och rapportering	2	Litet	K
Påföljder vid bristande efterlevnad	2	Litet	K
Finansiella sanktioner	2	Litet	K

Ingripanden och sanktioner

Straffrättsliga och administrativa sanktioner

Licenshavaren ska förstå skillnaden mellan straffrättsliga och administrativa sanktioner samt hur de handläggs och beslutas. Licenshavaren ska också känna till på vilka områden på [värdepappersmarknaden](#)-[finansmarknaden](#) det förekommer straffrättsliga sanktioner och vem dessa kan drabba. Licenshavaren ska också känna till de viktigare sanktioner som Finansinspektionen har tillgång till – dvs möjligheterna att förelägga någon att vidta eller underlåta vissa åtgärder, utdela anmärkning eller varning, sanktionsavgifter, förbjuda någon att vara styrelseledamot eller vd samt återkallelse av tillstånd – och när dessa kan bli aktuella.

Finansinspektionens tillsynsverktyg

Licenshavaren ska känna till de viktigare verktygen som inspektionen förfogar över i sin tillsyn – rätten att begära in uppgifter och göra platsbesök samt kraven på löpande rapportering.

Marknadsaktörernas sanktionssystem

Licenshavaren ska känna till sanktionssystemen hos de större marknadsplatserna i Sverige, NASDAQ Stockholm, First North Growth Market, Spotlight Stock Market och Nordic Growth Market. Licenshavaren ska känna till vilka sanktioner som finns, vem de kan drabba och hur de beslutas.

Swedsecs disciplinära förfarande

Licenshavaren ska förstå hur Swedsecs disciplinära förfarande fungerar. Licenshavaren ska förstå vilka disciplinpåföljder Swedsecs disciplinnämnd kan besluta om och hur de beslutas. Licenshavaren ska också förstå de anslutna företagens roll i disciplinförfarandet och känna till hur de olika disciplinpåföljderna har använts – dvs huvuddragen i varför olika överträdelser har lett till olika disciplinpåföljder.

Mätpunkt	Vikt	Storlek	Kognitiv nivå	
Straffrättsliga och administrativa sanktioner	2	Stort	K	F
Finansinspektionens tillsynsverktyg	2	Stort	K	
Marknadsaktörernas sanktionssystem	1	Litet	K	
Swedsecs disciplinära förfarande	1	Litet		F

Tillståndspliktig verksamhet

Bank- och finansieringsrörelse

Licenshavaren ska känna till vad som avses med bankrörelse respektive finansieringsrörelse och (övergripande) med verksamhet som har ett naturligt samband med den finansiella verksamheten. Licenshavaren ska även känna till de grundläggande kraven för att ett företag ska få tillstånd att bedriva bank- och finansieringsrörelse inklusive de krav som ställs på styrelse, vd (och ställföreträdare för dessa) samt på ägare med ett kvalificerat innehav. Licenshavaren ska vidare känna till de begränsningar som finns avseende vilken egendom ett kreditinstitut får inneha.

Värdepappersrörelse

Licenshavaren ska känna till vilka verksamheter som är tillståndspliktig värdepappersrörelse och vilka sidoverksamheter ett värdepappersinstitut kan ägna sig åt. Licenshavaren ska vidare känna till de grundläggande kraven för att ett företag ska få tillstånd att bedriva värdepappersrörelse inklusive de krav som ställs på styrelse, vd (och ställföreträdare för dessa) samt på ägare med ett kvalificerat innehav. Licenshavaren ska även känna till de begränsningar som finns avseende vilken egendom ett värdepappersinstitut får inneha.

Fondverksamhet

Licenshavaren ska känna till de grundläggande kraven för att ett företag ska få tillstånd att bedriva fondverksamhet enligt lagen (2004:46) om värdepappersfonder eller förvaltning av AIF-fonder enligt lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Licenshavaren ska också känna till de krav som ställs på styrelse, vd (och ställföreträdare för dessa) samt på ägare med ett kvalificerat innehav i sådana företag. Licenshavaren ska vidare känna till huvudbegreppen i lagen om värdepappersfonder och lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder samt ha övergripande kunskaper om fondbolagets/AIF-förvaltarens och förvaringsinstitutets respektive roller i förhållande till fonden.

Försäkringsrörelse

Licenshavaren ska känna till de grundläggande kraven för att ett företag ska få tillstånd att bedriva försäkringsrörelse enligt försäkringsrörelselagen (SFS 2010:2043). Licenshavaren ska känna till i vilka olika associationsformer försäkringsrörelse kan bedrivas och hur dessa former i grova drag skiljer sig åt. Licenshavaren ska också känna till de lämplighetskrav som ställs på styrelse, vd och ställföreträdare för dessa samt på ägare med ett kvalificerat innehav i sådana företag. Licenshavaren ska vidare känna till de mest centrala begreppen i försäkringsrörelselagen samt att det finns krav på företagsstyrningssystemet, inbegripet centrala funktioner och vilka dessa är.

Försäkringsdistribution

Licenshavaren ska känna till vad som avses med försäkringsdistribution enligt lagen (2018:1219) om försäkringsdistribution och att detta är tillståndspliktig verksamhet för alla andra aktörer än försäkringsföretag. Licenshavaren ska känna till de grundläggande kraven för att en fysisk eller juridisk person, som försäkringsförmedlare, ska få tillstånd att bedriva försäkringsdistribution, inklusive de krav som ställs på den fysiska personen, och, beträffande juridiska personer, de krav som ställs på styrelse, vd (och ställföreträdare för dessa) samt anställda.

Gränsöverskridande verksamhet

Licenshavaren ska känna till förutsättningarna för att en bank, ett värdepappersinstitut, en försäkringsförmedlare, ett fondbolag eller en AIF-förvaltare ska kunna bedriva verksamhet i andra länder än i sitt hemland, dels från en filial, dels utan att inrätta en filial. Licenshavaren ska också känna till skillnaderna mellan att gränsöverskridandet sker inom respektive utanför EES. Licenshavaren ska vidare känna till skillnaden mellan att bedriva verksamhet från en filial och att driva verksamheten i ett dotterbolag i värdlandet.

Mätpunkt	Vikt	Storlek	Kognitiv nivå
Bank- och finansieringsrörelse	2	Stort	K
Värdepappersrörelse	2	Stort	K
Fondverksamhet	2	Stort	K
<u>Försäkringsrörelse</u>	<u>2</u>	<u>Stort</u>	<u>K</u>
Försäkringsdistribution	2	Stort	K
Gränsöverskridande verksamhet	2	Litet	K

Kundskyddsregler

Faktablad

Licenshavaren ska känna till de övergripande reglerna som gäller faktablad för ~~fonder och~~ PRIIP-produkter (packaged retail investment and insurance-based investment products) och vilka typer av kunder och produkter som omfattas av regelverket. Licenshavaren ska vidare känna till vilken information som ska framgå i faktabladen. Licenshavaren ska även förstå skillnaden mellan faktablad, marknadsföringsmaterial, produktblad och annan information som tas fram för produkten. Vidare ska licenshavaren förstå hur och när olika typer av information ska presenteras för kunden.

Produktstyrning

Licenshavaren ska förstå reglerna om produktstyrning dels i lagen om värdepappersmarknaden samt i Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2017:2) om värdepappersrörelse, dels i lagen om försäkringsdistribution [samt i Kommissionens delegerade förordning \(EU\) 2017/2358](#) .

[Licenshavaren ska förstå att ett finansiellt institut som producerar finansiella instrument eller utvecklar försäkringsprodukter ska ha en process för produktgodkännande och vad denna process övergripande ska innehålla. Vidare ska licenshavaren förstå att ett finansiellt institut som erbjuder eller rekommenderar finansiella instrument eller försäkringsprodukter ska ha en process för produktstyrning som inkluderar fastställande av en distributionsstrategi samt säkerställer att distributionen är förenlig med kundernas behov, egenskaper och mål.](#)

Grundläggande regler om investeringsrådgivning

Licenshavaren ska förstå huvuddragen i reglerna om investeringsrådgivning. Licenshavaren ska förstå när en rådgivningssituation uppstår och vad som skiljer rådgivning från generella råd, marknadsföring och annan informationsgivning. Licenshavaren ska vidare förstå vilken slags information om kunden som rådgivaren ska inhämta, att lämnade råd ska vara lämpliga utifrån de inhämtade uppgifterna, samt de huvudsakliga krav som ställs när det gäller lämplighetsförklaringar till kunder.

Inhämtande av information från kunden

Licenshavaren ska förstå reglerna om att rådgivaren, för att kunna lämna ett lämpligt råd (oavsett investeringsprodukt) ska inhämta uppgifter om kundens

- kunskaper och erfarenheter,
- ekonomiska situation,
- mål med investeringen samt
- hållbarhetspreferenser.

Licenshavaren ska förstå hur rådgivaren ska agera om kunden väljer att inte lämna någon eller endast delar av efterfrågad information.

Förutsättningar för rådgivning om hållbarhet, ~~text lagar och regler, taxonomi~~

- Licenshavaren ska förstå och kunna förklara de mest kända förkortningarna inom hållbarhet och finans, såsom SDG, ESG och PRI.
- Licenshavaren ska känna till syftet med Parisavtalet och takten i genomförandet.
- ~~Licenshavaren ska känna till [EU:s gröna](#) Taxonomiförordningen, dess syfte, omfång och avgränsningar, dvs vilka typer av bolag och branscher som omfattas idag och framöver. [Licenshavaren ska även förstå definitionen av vad som utgör en miljömässigt hållbar investering.](#)~~
- Licenshavaren ska ~~känna till förstå~~ Disclosureförordningen (SFDR), dess syfte och vilka typer av finansiella produkter och tjänster som omfattas samt definitionen av som utgör en hållbar investering.
 - ~~Licenshavaren ska förstå begreppet "huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer".~~
 - ~~Licenshavaren ska förstå skillnaden mellan finansiella instrument som (i) gör miljömässigt hållbara investeringar, (ii) gör hållbara investeringar och/eller (iii) beaktar huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer.~~
 - ~~Licenshavaren ska även känna till gällande regler för redovisning, rapportering och upplysningar av hållbarhetsrelaterad information samt den vägledning som gäller kring hur tillsynsarbetet kring detta ska bedrivas.~~

Grundläggande regler om försäkringsdistribution

Licenshavaren ska förstå vad som avses med god försäkringsdistributionssed, vilken information en försäkringsdistributör måste lämna till sina kunder, vad som avses med en opartisk och personlig analys, vad som avses med lämplighets- respektive passandebedömningar och de huvudsakliga krav som ställs när det gäller lämplighetsförklaringar till kunder.

Skydd och förvaring av kunders medel och finansiella instrument

Licenshavaren ska känna till reglerna om skydd av kunders finansiella instrument och medel samt om förvaring av en kunds finansiella instrument i lagen om värdepappersmarknaden, [Finansinspektionens föreskrifter 2017:2](#) och i kommissionens delegerade förordning (EU) 2017/565.

Insättningsgaranti och investerarskydd

Licenshavaren ska känna till vilka konton som omfattas av insättningsgarantin, när garantin kan bli tillämplig, vilken ersättning en kund kan få och vem som hanterar garantin. Licenshavaren ska vidare känna till vad och vem som omfattas av investerarskydd, när det kan bli tillämpligt, vilken ersättning en kund kan få, vem som hanterar investerarskyddet, och vilken separationsrätt kunderna har vid konkurs.

Tystnadsplikt

Licenshavaren ska kunna tillämpa de regler om tystnadsplikt (sekretess) som gäller för anställda och uppdragstagare i finansiella företag och ska kunna tillämpa sekretessreglerna i konkreta situationer.

Klagomålshantering och reklamationer

Licenshavaren ska förstå hur klagomål ska hanteras i finansiella företag.

Licenshavaren ska även känna till de olika roller som Konsumenternas bank- och finansbyrå, Konsumenternas försäkringsbyrå, Allmänna reklamationsnämnden och allmänna domstolar har när det gäller handläggning av klagomål och information om praxis.

Mätpunkt	Vikt	Storlek	Kognitiv nivå	
Faktablad	2	Stort	K	F
Produktstyrning	2	Litet		F
Grundläggande regler om investeringsrådgivning	2	Stort		F
Inhämtande av information från kunden	2	Stort		F
Förutsättningar för rådgivning om hållbarhet, tax-lagar och regler, taxonomi	2	Stort	K	F
Grundläggande regler om försäkringsdistribution	2	Stort		F
Skydd och förvaring av kunders medel och finansiella instrument	1	Litet	K	
Insättningsgaranti och investerarskydd	1	Litet	K	
Tystnadsplikt	2	Litet		T
Klagomålshantering och reklamationer	2	Litet	K	F

Informations- och rapporteringskrav

Flaggningsregler

Licenshavaren ska förstå följande delar av de flaggningsregler som gäller inom Sverige: vilka personer (inklusive närstående) som omfattas av de lagstadgade flaggningsreglerna, vilka gränsvärden som gäller, till vilka anmälan ska ske och inom vilken tidsfrist samt huvudreglerna rörande vilka instrument som den flaggningskyldige ska flagga för.

Beträffande kontantavräknade instrument ska licenshavaren övergripande känna till vad deltajusteringen går ut på och hur deltavärdet räknas fram. Licenshavaren ska även känna till att reglerna endast omfattar långa positioner, vad som menas med passiv flaggningskyldighet och den skyldighet börsbolagen har att offentliggöra bolagshändelser som medfört att antalet aktier i bolaget ändras, samt att Finansinspektionen kan utdöma en särskild avgift mot den som bryter mot flaggningsreglerna. Licenshavaren ska även känna till att vissa länder inom EES kan ha antagit avvikande regler.

Transaktionsrapportering

Licenshavaren ska känna till att affärer avseende finansiella instrument ska rapporteras till Finansinspektionen eller andra tillsynsmyndigheter inom EES och känna till de krav som gäller för transaktionsrapportering.

Blankning och rapportering av blankningsaffärer

Licenshavaren ska förstå vad blankning är och hur blankning går till i praktiken. Licenshavaren ska känna till vad som menas med en kort nettoposition, vilka finansiella instrument som ska tas med i beräkningen av en kort nettoposition för aktier respektive statspapper och kreditderivat på dessa, vad som krävs för att blankning ska vara tillåtet i aktier som huvudsakligen handlas på en handelsplats inom EU samt vad som menas med likvida aktier. Licenshavaren ska vidare känna till när en kort nettoposition för aktier och för statspapper och kreditderivat på dessa ska anmälas till Finansinspektionen respektive ska offentliggöras, den tidsfrist som gäller för en anmälan/ett offentliggörande, samt att Finansinspektionen kan utdöma en särskild avgift mot den som bryter mot blankningsreglerna.

Rapportering av derivataffärer och transaktioner för värdepappersfinansiering

Licenshavaren ska känna till att derivatpositioner och transaktioner för värdepappersfinansiering ska rapporteras till s k Trade Repositories. Licenshavaren ska övergripande känna till de krav på innehåll och rapporteringstidpunkt som gäller samt vilka viktigare Trade Repositories som finns.

Rapportering av minimikrav

Licenshavaren ska känna till att en löpande inrapportering till Finansinspektionen ska ske avseende kapitaltäckning, likviditet, bruttosoliditet och stora exponeringar. Licenshavaren ska övergripande känna till vilken information som ska rapporteras.

Mätpunkt	Vikt	Storlek	Kognitiv nivå	
Flagningsregler	2	Stort	K	F
Transaktionsrapportering	2	Litet	K	
Blankning och rapportering av blankningsaffärer	1	Stort	K	F
Rapportering av derivataffärer och transaktioner för värdepappersfinansiering	2	Litet	K	
Rapportering av minimikrav	2	Litet	K	

Dataskyddsförordningen

Dataskyddsförordningen (GDPR)

Licenshavaren ska känna till dataskyddsförordningen och syftet med den samt känna till de lagliga grunderna för personuppgiftsbehandling, vad som avses med känsliga personuppgifter och den registrerades rättigheter.

Mätpunkt	Vikt	Storlek	Kognitiv nivå	
Dataskyddsförordningen, GDPR	2	Litet Stort	K	